

Συμβούλιο της Επικρατείας 1129/89 (Τμ. Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΛΑ' 1989, σ. 610

Περίληψη: Ως εργατικό ατύχημα θεωρείται και η επιδείνωση προϋπαρχούσης νόσου ή βλάβης η οποία δεν εμπόδιζε την εργασία μέχρι τότε. Λόγω του δεσμευτικού χαρακτήρος των γνωματεύσεων Υ.Ε τα ΑΟ και τα ΔΔ οφείλουν να αναπέμψουν την υπόθεση για διευκρινήσεις ή πληρέστερη αιτιολογία. Περίπτωση μη διευκρινήσεως της επιδεινώσεως και ανάγκη αναπομπής.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. Δ.ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Εισηγητής: κ. Ε. ΤΣΟΥΜΠΑ

Δικηγόρος: κ. Ι. Μπερδεμπέ

Επειδή κατά τις διατάξεις των άρθρων 28 παρ. 2 και 6, και 34 παρ. 1 του ΑΝ 1846/1951 (φ. 179 Α) παρέχεται δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας (ή επιδόματος αναπροσαρμογής) στην περίπτωση που η ανικανότητα του ασφαλισμένου για εργασία οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, δηλαδή σε βίαιο εξωτερικό συμβάν, λαβόν χώρα κατά την διάρκεια της εργασίας του ή με αφορμή αυτήν. Κατά την έννοια δε των αυτών διατάξεων, ως εργατικό ατύχημα θεωρείται και η επιδείνωση προϋπαρχούσης νόσου ή βλάβης της υγείας του ασφαλισμένου, η οποία δεν εμπόδιζε αυτόν να εργάζεται μέχρι την επέλευση του βιαίου συμβάντος. Εξ άλλου κατά τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 παρ. 1, 24, 29 και 37 του Καν. Ασφαλ. Αρμοδ. ΙΚΑ (ΑΥΕ 57440/7.1.1938 φ. 33 Β), για την απονομή συντάξεως αναπηρίας από εργατικό ατύχημα, τα μεν ασφαλιστικά όργανα είναι αρμόδια να διαπιστώσουν, μετά από έρευνα και εκτίμηση των συγκεκριμένων συνθηκών, αν έλαβε χώρα βίαιο εξωτερικό συμβάν κατά την διάρκεια της εργασίας του ασφαλισμένου ή με αφορμή αυτήν, οι δε υγειονομικές επιτροπές του Ιδρύματος αποφαινόμενες αιτιολογημένα για τη φύση, τα αίτια, την έκταση και την διάρκεια της παθήσεως ή βλάβης του ασφαλισμένου, καθώς και την σχέση αυτών προς το βίαιον συμβάν. Η γνωμάτευση των υγειον. επιτροπών

επί των ανωτέρω ιατρικής φύσεως ζητημάτων είναι δεσμευτική για τα ασφαλιστικά όργανα, και, σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής, για τα διοικ. δικαστήρια προκειμένου αυτά να καθορίσουν το ποσοστό ανικανότητας προς εργασία του αιτουμένου σύνταξη αναπηρίας από εργατικό ατύχημα. Λόγω δε του δεσμευτικού χαρακτήρος των γνωματεύσεων των υγειον. επιτροπών, τα διοικητικά όργανα του ΙΚΑ και τα διοικητικά δικαστήρια οφείλουν να αξιώσουν το ειδικώς αιτιολογημένο των γνωματεύσεων αυτών, αναπέμποντα την υπόθεση για πληρέστερη διευκρίνιση και αιτιολόγηση των προκυπτόντων ιατρικής φύσεως ζητημάτων (ΣτΕ 240, 661/1989 κ.α.)

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση έγιναν δεκτά τα εξής: Ο αναιρεσίβλητος ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, οικοδόμος κατά το επάγγελμα, υπέβαλε στο Υπ/μα ΙΚΑ Σαλαμίνας την 88/20.6.83 δήλωση ατυχήματος, στην οποία ανέφερε ότι στις 13.6.1983 ημέρα Δευτέρα και ώρα 9 π.μ., ενώ ανέβαινε την σκάλα της ανεγειρομένης οικοδομής που εργαζόταν, μεταφέροντας τσιμεντολάσπη με δοχείο μεταφοράς, γλύστρησε και έπεσε, με αποτέλεσμα να τραυματίσει το γόνατο του δεξιού ποδιού του. Η Α/θμιος υγειον.επιτροπή, στην οποία παρεπέμφθη προς εξέταση, εδέχθη με την 913/1983 γνωμάτευσή της ότι "η πάθηση που παρουσιάζει ο ασθενής είναι χρόνια και οφείλεται σε ενδογενή αιτία (οστεοχονδρίτης) και όχι στο δηλωθέν ατύχημα της 13.6.1983". Μετά την γνωμάτευση αυτή ο οικείος Δ/ντής απεφάνθη ότι το ατύχημα που συνέβη στον αναιρεσίβλητο στις 13.6.1983 δεν ήταν εργατικό, διότι η ανικανότητά του για εργασία δεν προκλήθηκε από βίαιο συμβάν, αλλά από ειδικές συνθήκες, με τις οποίες παρέχεται από την φύση της η εργασία του οικοδόμου και ότι εν πάση περιπτώσει, η πάθηση του ασφαλισμένου οφείλεται σε χρόνια κοινή νόσο, όπως απεφάνθη η υγειον.επιτροπή και όχι στο δηλωθέν ατύχημα. Ένσταση του αναιρεσιβλήτου κατά της αποφάσεως του Δ/ντού έγινε δεκτή από την ΤΔΕ, η οποία χαρακτήρισε το ατύχημα ως εργατικό. Κατά της σχετικής αποφάσεως της ΤΔΕ προσέφυγε στο διοικ. πρωτοδικείο το Ίδρυμα. Με τα δεδομένα αυτά, το δικαστήριο της ουσίας, αφού έλαβε ειδικότερα υπόψη, ότι η πτώση του ασφαλισμένου, ενώ ανέβαινε, μεταφέροντας βαρύ αντικείμενο στη σκάλα της οικοδομής, όπου εργαζόταν, προκάλεσε σε αυτόν σωματική βλάβη, που τον κατέστησε, από την ώρα του ατυχήματος, ανίκανο για εργασία, ότι η βλάβη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι με την παραπάνω πτώση ο

αναιρεσίβλητος τραυμάτισε το πόδι του, το οποίο ήδη έπασχε από προϋπάρχουσα πάθηση κατά την γνωμάτευση της υγειον. επιτροπής, η οποία, όμως, δεν τον είχε εμποδίσει να εργάζεται μέχρι τότε και ότι η εργασία των οικοδόμων παρέχεται από την φύση της με ειδικές συνθήκες, στις οποίες, όμως, δεν συμπεριλαμβάνεται και η πτώση των εργατών από τις σκάλες των οικοδομών, με συνέπεια τον τραυματισμό τους, έκρινε ότι το ατύχημα που συνέβη στον ήδη αναιρεσίβλητο αποτελεί βίαιο εξωτερικό γεγονός, το οποίο συνέβη κατά την εκτέλεση της εργασίας και έχει με αυτήν άμεση και σαφή σχέση και ότι αυτό προκάλεσε σωματική βλάβη στον ασφαλισμένο, που τον εμποδίζει να εργασθεί λόγω της προϋπαρχούσης παθήσεώς του, η οποία, όμως, δεν τον εμπόδιζε μέχρι τότε να εργάζεται. Η κρίση, όμως, αυτή του δικάσαντος δικαστηρίου ως προς την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ του βιαίου εξωτερικού γεγονότος και της σωματικής βλάβης του αναιρεσιβλήτου δεν είναι νόμιμος, αφού, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, το θέμα αυτό είναι ιατρικής φύσεως και ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της υγειονομικής επιτροπής, η οποία είχε εν προκειμένω γνωματεύσει ότι η πάθηση του αναιρεσίβλητου οφείλεται σε ενδογενή αίτια. Ώφειλε δε το δικαστήριο της ουσίας, εφόσον, όπως συνάγεται καθ' ερμηνεία του περιεχομένου της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως εθεώρησε τη γνωμάτευση της Υγειον. Επιτροπής ως ανατιολόγητη, διότι δεν αξιολόγησε αν το ποσοστό ανατομοφυσιολογικής βλάβης του αναιρεσιβλήτου παρέμεινε το αυτό ή επεδεινώθη συνεπεία του βιαίου συμβάντος, να αναπέμψη την υπόθεση στην εν λόγω Επιτροπή, προκειμένου αυτή να γνωμοδοτήσει συμπληρωματικά επί του υπό διευκρίνιση ανωτέρω θέματος. Συνεπώς, για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλομένο με την κρινομένη αίτηση, η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, η δε υπόθεση, χρήζουσα διευκρινήσεως κατά το πραγματικό, πρέπει να παραπεμφθεί στο δικάσαν δικαστήριο προς νέα νόμιμη κρίση.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ: Για τη θεώρηση της επιδεινώσεως προϋπαρχούσης νόσου ή βλάβης ως εργατικό ατύχημα βλ. ΕΔΚΑ 1986, ΣΕ 1588/85 σελ.21, ΣΕ 3261/85 σελ. 150, ΕΔΚΑ 1988 ΣΕ 849/88 σ. 345.